

Константин Константинов

На перевала

Фъртуната се бе засилила и ситният твърд сняг шибаше лицето като пясък. Бяла пушилка изпълваше пространството и на две крачки наоколо не можеше да се види нищо. Те вървяха едва-едва, като опипваха с крак горската пътечка, която слизаше към шосето през планината. Марко, навел умислено глава, клепаше със здравото си ухо, натоварен със сухи клони, Арап подскачаше около него, за да се стопли, а Савата крачеше най-отзад, примижавайки срещу буйния напор на вятъра. А вятърът пишеше, свиреше, бучеше, блъскаше и жилеше. Заранта, когато бяха излезли за дърва, беше тихо и слънчево, снегът блестеше като нова риза, която планината бе облякла, и дори две невидими птичета се обадиха в шубраците. Но зиме планината е невярна и след един час пригъмня, задуха, завилия. Савата бързо натовари Марко и заслизаха тримата с Арап по пътечката. Ала бурята фучеше вече с пълна сила.

– Виелицата вей. Виелицата пей... – припомни си гласно Савата. – Откъде ли беше това? Май че от Иван Вазов. Ама да си кажа правичката, никак не ми се харесва тая песен... Ти, Арап, какво ще речеш?

Но Арап се бе спрял на завоя, загледан към шосето, вдигнал едно от задните си крачета (навярно беше помръзнало) и цял настръхнал от внимание и тревога... Марко също напери ухо и позабави крачките.

Савата погледна напред и встрани, спря за минутка и се вслуша. През кратките прекъсвания на фъртуната се чуваше някакъв равен, ту заглъхващ, ту по-ясен, долитащ с вятъра звук; туп-туп-туп, който идеше откъм високия проход, дето пътят слизаше към другата страна на Балкана. Отначало момчето не можа да разбере. Вятърът отново запищя и те се смъкнаха на шосето. Тук вихрушката понамаля и пак се чу: туп-туп-туп – сега вече продължително и ясно.

Зимно време по тоя път почти не минаваха хора – проходът беше опасен, винаги духаше остър вятър и всички предпочитаха по-обиколните, но сигурни пътища. Ала наскоро бяха открили автомобилен рейс, който свързваше двете долини, разделени от Балкана.

– Автомобил – каза си Савата. – На превала. Буксува. Не може да кара. Сигурно е рейсовият автобус. Навяло е пътя и той не може да пробие. Я да видим!

Той подкара Марко нататък, Арап хукна напред и след десетина минути приближиха мястото. Сега виелицата почна постепенно да затихва и околните върхове, целите побелели и тук-там забулени с мъгли, се провидяха. Дружината стигна до превала.

Една висока пряспа бе изпълнила теснината между скалите и зад нея се виждаше големият пътнически автобус, който всеки ден

минаваше откъм долината и обратно. Сега той напразно се мъчеше да си пробие път през натрупания сняг. Изглеждаше, че дълго преди това той се бе опитвал и най-сетне спря. Двама-трима души слязоха от колата, поогледаха наоколо, махнаха безнадеждно с ръце и пак се качиха вътре. Невъзможно бе да се направи каквото и да е: не носеха никакви инструменти, нито нещо друго, с което биха могли да разринат снега. Нямахше и никакви хора по пътя.

Савата надникна през пряспата от едната и от другата страна, видя отчаяното положение на пътниците, помисли малко и изведнъж нещо му хрумна. Изтича до Марко, развърза и свали събраните сухи дърва, грабна няколко от тях и се покатери на един висок камък, отдето се виждаше колата.

– Хе-е-ей! Хе-е-ей! – викна той с все сила. Като го чу, и Арап почна да лае, че дори и Марко изрева два пъти: – Хи-ха! Хи-ха! Слушайте!

Шофьорът и двамата от пътниците слязоха и загледаха към тях.

– Хе-е-ей! Хе-е-ей! – продължи Савата. – Я вземете тия дръвца, да си стъкнете огън ей там в завета на скалите, че инак всички ще се посветите от студ. – той нахвърля през пряспата целия товар сухи дърва. – И не се бойте. Ще почакате един-два часа и всичко ще се нареди. Не е страшно.

Той подсвирна на Арап, възседна Марко и магаренцето бързо затопурка към града.

Оттатък пряспата хората се бяха покачили на една скала, погледнаха недоверчиво към момчето и поклатиха глави. Все пак те взеха хвърлените дърва и ги занесоха в една вдлъбнатина на склона, нещо като малка пещера, и след няколко минути там лумна и запраща буен огън. Скоро всички пътници слязоха от автобуса, събраха се около веселия огън и настроението веднага се промени. А през това време из разкъсаните облаци се показва и слънцето. В далечината Балканът се откри извисен в небето, чист, пременен в бяло, като че изрисуван. С автобуса пътуваха и няколко деца и сега те се разлудуваха, почнаха да викат и да правят снежен човек.

Но минаха тъй около два часа, дървата се свършиха, огънят почна да гасне и пътниците отново взеха да се безпокоят: как щяха да минат през затрупания път и дали нямахше да замръзнат през нощта навръх Балкана?

Ето на, сенките на склоновете вече лягаха върху снега и, той ставаше сивосинкав. Току-виж, ще мръкне, а нищо не се нареждаше. Онова момче май ги излъга. И хората тревожно се разхождаха, потропваха, за

да се стоплят, и гледаха от двете страни на превала.

Изведнъж от срещната им страна, зад пряспата, се чу някаква глъчка, едно магаре изрева, едно куче залая и няколко тънки гласчета извикаха:

Вятър ечи, Балкан стене, сам юнак на коня...

– Само че – прозвуча гласът на Савата – сега и вятърът ечи, и Балканът стене, ама юнакът не е вече сам, ами са тъкмо седмина. Ей ги на: Диньо, Асен, Коста и Гочо заедно с Марко и Арап, и моя милост, главатарят. Ех, и конят ни не е съвсем кон, а Марко, но не вреди. Тъй все е по-добре, отколкото сам юнак, макар и с кон.

Отсреща всички се бяха покатерили, кой както можеше, да видят песнопойците. Всяко от момчетата носеше по една лопата, Марко беше натоварен с три-четири кирки и от едната страна на самара му висеше за всеки случай една торбичка с няколко самуна хляб.

– Хайде сега – извика Савата към хората отвъд пряспата, – вземете тия лопати и кирки и почвайте да пробивате – вие оттам, ние оттук. След един час най-късно ще се срещнем и колата ще мине през коридора, който ще издълбаем в снега. Ще мине като нищо! Така е, като се кара задружно!

Така и стана. Не беше минало и час, когато едни широк проход отвори пътя на превала и сега вече автобусът можеше леко да продължи закъм другата страна на планината. Пътниците бяха толкова радостни, че искаха да наградят децата с пари и събраха помежду си доста левчета.

Ала цялата дружина отказа.

– „Босата команда“ не е дошла за пари! – рече гордо главатарят. – Дето трябва да се помогне за нещо добро, ние сме там!

– Хи-ха! Не! Хи-ха! Не! – обади се и Марко.

– Ей на, и Марко казва същото: не, не щем пари! – засмя се Савата. – Но ако искате, ще направим друго нещо: довечера нашата дружина дава вечеринка в училището с вход, за да купим нови книги за нашата библиотека. Отзарана аз бях дошъл тук за дърва – да стоплим довечера салона повечко. Та, ако искате, можете да си купите по едно билетче за вечеринката. Това може.

Пътниците веднага и с удоволствие се съгласиха и в две-три минути цял кочан билети се разпродаде. След това автобусът с благодарности и с радостни възклицания от всички потегли по шосето, надолу към града. А Савата изкомандва:

– Сега, дружина, вземете и пробройте инструментите, съберете

бързо други дърва и да се спускаме и ние. Че за довечера трябва да приготвим и една нова сценка: „Спасителният отряд «Боса команда»“. Ходом марш!

КРАЙ

© Константин Константинов

Сканиране и разпознаване: unicode, 2007
Редакция: VHorse, 2007

Публикация:

Константин Константинов
ПРИКАЗКИ ЗА ТЕБЕ
Избрани приказки и разкази

ЗЛАТНА БИБЛИОТЕКА
Избрани творби за деца и юноши
Под редакцията на Дамян Дамев
Двадесет и трета книга

Редактор Христиана Василева
Художник Иван Кьосев
Художествен редактор Тончо Тончев
Технически редактор Катя Бижева
Коректор Елена Иванова
Л. Г. У. Тематичен № 2661. Година 1971
Дадена за набор на 8. II. 1971 година
Подписана за печат на 10. XI. 1971 година
Излязла от печат на 30. III. 1972 година
Формат 1/16 84/116. Тираж 60 000
Печатни коли 10,50. Издателски коли 17,12
Цена 2,15 лева.

„Народна младеж“ – издателство на ЦК на ДКМС, София, 1972
Отпечатана в ДПП „Балкан“. Подвързана в ДПК „Д. Благоев“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3270>]